

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

МАТЕРІАЛИ

**міжнародної науково-практичної конференції
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи
забезпечення цивільного захисту»**

Черкаси – 2025

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗУ, 2025. 464 с. Українською та англійською.

Включено матеріали, які доповідались на міжнародній науково-практичній конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України.

Розглядаються аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

Матеріали розраховані на інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічний склад, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

СКЛАД ОРГКОМІТЕТУ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

ТОЛОК

Igor

Ректор Національного університету цивільного захисту України, кандидат педагогічних наук, доцент, лауреат Державної премії України в галузі освіти, Заслужений працівник освіти України

Заступник голови:

ДОМБРОВСЬКА

Світлана

В.о. проректора з наукової роботи Національного університету цивільного захисту України, доктор наук з державного управління, професор, Заслужений працівник освіти України

Члени оргкомітету:

DIMITAR

Georgiev Velev

Director Scientific Research Center for Disaster Risk Reduction University of national and world economy (Sofia) Professor, Doctor

САЄНКО

Сергій

начальник відділу технологій ізоляції радіоактивних відходів «Харківського фізико-технічного інституту НАН України», доктор технічних наук, старший науковий співробітник

КРОНІН

Майкл

професор департаменту соціальної роботи університету Монмута, міжнародний інструктор з надання психологічної допомоги у надзвичайних ситуаціях Американського Червоного Хреста, Нью-Йорк, США

МАНДИЧ

Олександра

голова ради молодих вчених при Харківській обласній державній адміністрації, доктор економічних наук, професор

СИЛОВС

Марек Гунарович

заступник директора Коледжу пожежної безпеки та цивільного захисту Латвії, Республіка Латвія

ДАДАШОВ

Ільгар

Фірдосі огли

доктор технічних наук, доцент, Академія МНС Азербайджанської Республіки, Азербайджанська Республіка

TIKHONENKOV

Igor

Department of Chemistry, Ben-Gurion University of Negev, Beer-Sheva, Ph.D. on physics&mathematics, Israel

ДО ПИТАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ФАХІВЦІВ РИЗИКОНЕБЕЗПЕЧНИХ ПРОФЕСІЙ

Чечільницька Ю.Д., ЛДУ БЖД
НК – Пилипенко Л.В., викладач, ЛДУ БЖД

У зв'язку із зростанням кількості природних та техногенних небезпек, військових конфліктів, усе частіше фахівці ризиконебезпечних професій стикаються із надзвичайними ситуаціями, і проблематика безпеки людини стає сьогодні першочерговою. Фахівці ризиконебезпечних професій працюють в особливих та екстремальних умовах, і в свою чергу це може загрожувати їхній психологічній безпеці. До цього роду професій належать: рятувальники, поліцейські, військовослужбовців, медики, прикордонники, піротехніки, працівники служби безпеки України та ін. Звідси, вивчення психологічної безпеки є актуальним, так як вона виступає важливим аспектом ефективного виконання професійних обов'язків фахівцями ризиконебезпечних професій.

Особливості психологічної безпеки особистості вивчали такі вчені, як А. Маслоу, О. Лазорко, І. Пістун, І. Приходько, В. Поуль, А. Харченко та інші.

Досліджуючи психологічні проблеми, пов'язані з професійною діяльністю особистості, І. Пістун уважав, що психологія безпеки вивчає тільки психологічні причини нещасних випадків, що виникають у процесі праці та інших діяльності, і психологічні фактори підвищення їх безпеки [1].

І. Приходько визначав психологічну безпеку особистості фахівців екстремально-го виду діяльності, як складну багаторівневу динамічну систему, що відбиває ступінь психічної захищеності людини, її здатність підтримувати оптимальний рівень функціонування, можливість усувати зовнішні та внутрішні загрози, які виникають, зберігати на достатньо стійкому дієздатному рівні виконання службово-бойових завдань у звичайних та екстремальних умовах діяльності [2]. Ми підтримуємо думку науковців, що формування психологічної безпеки передбачає підтримку певного балансу між негативними впливами на людину середовища і можливостями її психіки протистояти цим діям власними ресурсами або за допомогою захисних факторів середовища. Звідси значний інтерес вбачається у підтримці та збереженні психологічної безпеки особистості, що можна реалізовувати за допомогою психологічних тренінгів.

Отже, психологічна безпека є дуже важливою для людей ризиконебезпечних професій, оскільки вона допомагає зберегти ментальне здоров'я, підвищує стійкість до стресу та забезпечує ефективність у виконанні службових завдань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Пістун І.П. Безпека життєдіяльності (Психофізіологічні аспекти): Практичні заняття. навч. посібник. Львів: «Афіша», 2000. 239 с
2. Приходько І.І. Розвиток і відновлення психологічної безпеки особистості у фахівців екстремальних видів діяльності: посібник. Харків. : НАНГУ, 2017. 102 с.

Трегубова Ф.Д., Мазуров В.С., НУЦЗУ Дослідження зміни ГДК у гомологічних рядах вуглеводнів.....	277
Федякін Б.С., НУЦЗУ Вивчення можливості впровадження новітніх способів розвідки для піротехнічних підрозділів ДСНС України.....	278
Чуб В.О., НУЦЗУ Роль карбонат-іонів в процесі радіаційного забарвлення сцинтиляційних кристалів CSI, CSI(TL) та CSI(NA).....	279
Шановал Г.О., НУЦЗУ Виконання робіт зі знищення вибухонебезпечних предметів з використанням роботизованої техніки.....	280
Shevchenko D., NUCPU The role of chemists in the state emergency service.....	281

Секція 7. Природничо-наукові аспекти цивільного захисту

Антюхов О.І., Ліла Є.І., НУЦЗУ Критерії віднесення об'єктів до критичної інфраструктури.....	282
Бессарабова В.О., Чорногор Л.Л., ХНУ імені В.Н. Каразіна Варіації космічної погоди як проблема цивільного захисту.....	283
Білик І.І., Сильченко Д.О., НУЦЗУ Класифікація об'єктів критичної інфраструктури.....	284
Войніков В.О., НУЦЗУ Дослідження гідрофобних поверхонь за методикою визначення крайового кута.....	285
Гошуляк Д.С., НУЦЗУ Аналіз заходів безпеки при природних небезпеках.....	286
Ковальов Р.М., Чорногор Л.Л., ХНУ імені В.Н. Каразіна Хвилі чорного й азовського морів як джерело небезпеки.....	287
Коліщак В.Р., Кубрак М.М., НУЦЗУ Оцінювання ризиків виникнення надзвичайних ситуацій.....	288
Мирошниченко Д.Ю., Слінько А.В., НУЦЗУ Критична інфраструктура та її захист.....	289
Новицька Д.Р., Чорногор Л.Л., ХНУ імені В.Н. Каразіна Цунамонезбезпека – проблема забезпечення цивільного захисту.....	290
Пилипенко Д.О., НУЦЗУ Опис процесу створення математичної моделі нормативного акту.....	291
Сидоренко В.В., НУЦЗУ Основні засади державної політики у сфері захисту критичної інфраструктури.....	292
Соловійова О.О., НУЦЗУ Аналіз ролі людського фактору у виникненні небезпечних ситуацій.....	293
Стремоухов Я.О., Цимбаларь Д.В., НУЦЗУ Огляд факторів, що впливають на час евакуації.....	294
Тіліченко Н.М., ХНУ імені В.Н. Каразіна Інфразвуковий моніторинг надзвичайних ситуацій, природних і техногенних катастроф.....	295
Філіппова В.В., ЛДУ БЖД Сучасні виклики щодо захисту гідроелектростанцій в Україні.....	296
Чорногор Л.Л., Тютюник В.В., Чорногор Л.Ф., ХНУ імені В.Н. Каразіна Катастрофічні пожежі в Україні влітку-восени 2024 року.....	297
Шпряха К.П., Щиборовська Д.Ю., ЛДУ БЖД Безпека перевезення зерна морем.....	298
Щиборовська Д.Ю., Шпряха К.П., ЛДУ БЖД Небезпека тривалого зберігання зерна.....	299

Секція 8. Психологічне забезпечення

Абраменко Г.О., НУЦЗУ Особливості психологічної підтримки родичів та близьких зниклих безвісті за особливих обставин і полонених військовослужбовців.....	300
Бараненко В.Ю., НУЦЗУ Вплив захворюваності на професійну діяльність.....	301
Бездітко Є.С., НУЦЗУ Психологічні особливості прояву страхів особистості у період військового стану.....	302

Брачковська М.В., КПІ імені Ігоря Сікорського Психологічний супровід як різновид психологічного забезпечення цивільного населення.....	303
Вдовенко А.В., НУЦЗУ Психологічні фактори, що впливають на навчальну успішність здобувачів вищої освіти.....	304
Вороніна М.Г., НУЦЗУ Компоненти психоемоційного здоров'я як відображення психологічного благополуччя особистості під час вікової кризи.....	305
Діланян Д.Т., НУЦЗУ Теоретичні засади дослідження впливу самооцінки на шкільну тривожність у дітей підліткового віку.....	306
Dryzheruk V., NUCPU Psychological state of Ukrainians during war.....	307
Жогло О.В., НУЦЗУ Мотиваційні аспекти професійного розвитку працівника в сучасній організації.....	308
Жук С.М., Бомбергер В.Г., НАДПС України, Журавель Т.В., НЮУ Ярослава Мудрого, Волик В.В., 15 мобільний прикордонний загін ДПС України Психологічне забезпечення прикордонників у процесі підготовки та виконанні службово-бойових завдань.....	309
Запека К.Д., НУЦЗУ Мотивація досягнення успіху як чинник ефективної професійної діяльності пожежних-рятувальників.....	310
Іванишин Н.Л., ЛДУ БЖД Психолого-педагогічні основи іншомовної підготовки майбутніх фахівців цивільного захисту.....	311
Камардіна С.О., НУЦЗУ Сучасні підходи до реабілітації та реінтеграції військовослужбовців та членів їх родин.....	312
Кирилова Ю.Є., НУЦЗУ Види людської діяльності в психології.....	313
Криворучко М.Р., НУЦЗУ Проблема кар'єрного розвитку та професійної ідентичності майбутнього професіонала-рятувальника.....	314
Кузьменко О.В., НУЦЗУ Особливості прояву копінг-поведінки рятувальників.....	315
Кучеренко В.В., НУЦЗУ Гендерні стереотипи та їхній вплив на професійне самовизначення курсантів НУЦЗ України.....	316
Левченко Ю.А., НУЦЗУ Теоретичні аспекти питання психічного здоров'я майбутніх фіхівців оперативно-рятувальної служби України.....	317
Леонідова У.А., НУЦЗУ Логотерапія у контексті профілактики суїцидальної поведінки.....	318
Леонідова У.А., НУЦЗУ Казкотерапія як метод психологічного впливу на дитячі страхи.....	319
Максименко Д.Ю., НУЦЗУ Особливості прояву особистісних страхів майбутніх психологів ДСНС України.....	320
Meshkova K., NUCPU What psychological problems occur in pets during war and how to treat them.....	321
Мороз С.В., НУЦЗУ Психологічні фактори, що впливають на процес самоактуалізації начальників караулів ОРС ЦЗ.....	322
Остапенко А.О., НУЦЗУ Вплив бігу на здоров'я людини.....	323
Парицик Р.Т., Босак П.В., ЛДУ БЖД Вплив повномасштабного вторгнення на психоемоційний стан цивільного населення та бригад швидкого реагування.....	324
Пендюра А.М., НУЦЗУ Особливості прояву негативних емоційних станів у піротехніків ДСНС України.....	325
Пендюра А.М., НУЦЗУ Теоретичний аналіз особливостей розвитку комунікативних та організаторських навичок серед молодших командирів і курсантів.....	326
Пилипенко Л.В., ЛДУ БЖД До питання професійної підготовки майбутніх психологів Державної служби України з надзвичайних ситуацій в умовах воєнного стану.....	327
Платонов В.М., НУЦЗУ Особливості діяльності водолазів-саперів ДСНС. Психологічний аспект.....	328

Полтавська М.В., НУЦЗУ Особливості виникнення суїцидальних думок у військовослужбовців збройних сил України в умовах воєнного стану	329
Понура С.І., НУ «Одеська політехніка» Актуальні психічні стани рятувальників ДСНС при виконанні службових обов'язків у зоні надзвичайної ситуації	330
Попсуй А.В., НУЦЗУ Особливості психологічного відбору рятувальників під час війни	331
Сергійчук Ю.М., НУЦЗУ Спорт як інструмент розвитку особистості	332
Ситник В.С., НУЦЗУ Взаємозв'язок саморозкриття з рефлексивністю внутрішньо переміщених осіб у період військового стану	333
Слівінська Е.І., НУЦЗУ Емоційний інтелект як ресурс підтримки психічного здоров'я в період військового стану	334
Стеценко А.Д., НУЦЗУ Кар'єрне зростання як психологічний феномен	335
Ткачик О.Т., ЛДУ БЖД Особливості підготовки кризових психологів	336
Топчило А.В., НУЦЗУ Психологічна підтримка дитини в родині якої один з батьків зазнав поранення	337
Харченко К.С., НУЦЗУ Теоретичні засади дослідження стресостійкості у військових	338
Хромова Д.В., НУЦЗУ Міжособистісні відносини особистості з різним мотивом афіліації	339
Цурган О.О., НУЦЗУ Психологічні особливості життестійкості військових, які зазнали поранень під час війни	340
Чередниченко Т.В., НУЦЗУ Особливості виникнення негативних психоемоційних станів пожежних-рятувальників в умовах воєнного стану	341
Чечільницька Ю.Д., ЛДУ БЖД До питання психологічної безпеки фахівців ризиконебезпечних професій	342
Шетоха А.С., НУЦЗУ Задоволення базових психологічних потреб як фактор психологічного благополуччя рятувальників	343
Щербіна В.О., НУЦЗУ Виховання спеціальної витривалості в боротьбі самбо	344
Yulkina E.T., NUCPU Stressors in the work of rescuers	345
Янченко М.А., НУЦЗУ Аспекти популяризації пожежно-прикладного спорту в Україні	346
Яременко К.Ю., НУЦЗУ Статеві особливості схильності до ризику працівників ДСНС	347

Секція 9. Соціально-гуманітарні аспекти діяльності та публічне управління у сфері цивільного захисту

Багацький О.Ю., НУЦЗУ Феномен масової культури в епоху глобалізації	348
Білецький О.П., ЛДУ БЖД Значення особистісних якостей та моральних мотивів у діяльності рятувальників	349
Бойченко П.С., НУЦЗУ Протипожежна боротьба у регіонах Донбасу (Донеччина, Луганщина) у 1918–1920-х роках	350
Бойченко П.С., НУЦЗУ Запозичення з англійської мови у сфері цивільного захисту	351
Боцуляк А.І., НУЦЗУ Способи творення термінів у галузі пожежної безпеки	352
Бочаров Є.В., НУЦЗУ Структурно-функціональний та сценарний підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту	353
Васильчук Р.О., ЛДУ БЖД Особливості ідентифікації об'єктів критичної інфраструктури	354
Волочаєв С.О., НУЦЗУ Поширені типи помилок у наукових текстах, пов'язаних із сферою діяльності ДСНС України	355
Гайдай О.І., НУЦЗУ Професіоналізми в пожежній галузі	356
Гаркуша С.С., НУЦЗУ Цивільний захист: міжнародне право і виклики сьогодення	357

Терещенко Ю.О., НУЦЗУ Забезпечення електробезпеки в захисних спорудах цивільного захисту.....	435
Тищенко Б.М., НУЦЗУ Використання водню для підняття затонулих об'єктів в умовах надзвичайних ситуацій.....	436
Тищенко Б.М., НУЦЗУ Методи підняття судна з дна водойми за допомогою водню.....	437
Трипольська К.С., НУЦЗУ Аналіз номенклатури та норм витрат моторного палива та моторного мастила одиниць пожежної та аварійно-рятувальної техніки.....	438
Хрипко І.І., НУЦЗУ Безпека персоналу в умовах воєнного стану.....	439
Цимбаларь Д.В., Голобородько Є.М., Луценко Т.О., НУЦЗУ Заборона дискримінації у сфері праці за ознакою статі.....	440
Шевченко Д.Ю., НУЦЗУ Аналіз показників екологічної безпеки елементів згарища після пожежі.....	441
Шлемен І.О., НУЦЗУ Гендерна нерівність на ринку праці як системна загроза добробуту українських жінок.....	442
Щотка Є.О., НУЦЗУ Аналіз чинників екологічної небезпеки від спрацьованих хімічних джерел електричної енергії у вжитку ДСНС України.....	443
Якімов Д.В., НУЦЗУ Аналіз показників техногенно-екологічної безпеки зберігання, заправки та застосування вогнегасників.....	444
Якущенко Д.І., НУЦЗУ Підвищення рівня екологічної безпеки домоволодінь шляхом застосування когенераційних установок в умовах блекауту.....	445
Ялинич І.С., НУЦЗУ Оцінювання екологічної безпеки експлуатації електрогенераторів з поршнеvim ДВЗ з урахуванням декарбонізації.....	446

Відповідальний за випуск Р.І. Шевченко

Підписано до друку 02.04.2025

Тир. 100

Технічний редактор Р.С. Мележик

Друк. арк. 26,9

Формат А4

Ціна договірна

Типографія НУЦЗУ, 18034, м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8